

1 Důkazní břemeno

Důkazní břemeno nese účastník řízení, jehož zájmy jsou v případě neúspěšné snahy o předložení důkazů negativně ovlivněny.

1.1 Jaká jsou pravidla týkající se důkazního břemene?

Nestanoví-li zákon jinak, je přednesení příslušných skutečností v dané věci a předložení důkazů k doložení uvedených tvrzení povinností účastníků řízení. Není-li zákonem stanoveno jinak, musí příslušné skutečnosti v dané věci prokázat účastník řízení, který má zájem na tom, aby soud uznal určitou skutečnost jako pravdivou, a též účastník nese důsledky nepředložení důkazů nebo neprokázání takovéto skutečnosti. V pracovněprávním sporu musí zaměstnavatel prokázat obsah kolektivní smlouvy, interních pravidel a pokynů, které jsou nezbytné pro rozhodnutí o žalobním nároku, a předložit písemnosti vyhotovené v rámci činností zaměstnavatele, které jsou nezbytné pro rozhodnutí o právním sporu, správnosti výpočtů souvisejících s nárokovánými dávkami, jsou-li předmětem sporu, a vyplacení náhrady v případě sporu týkajícího se mzdy.

Ve sporu týkajícím se pracovního poměru v rámci veřejné služby musí subjekt veřejného sektoru prokázat obsah obecně platných předpisů a pokynů, které jsou nezbytné pro rozhodnutí o žalobním nároku, a předložit písemnosti vyhotovené v rámci činností subjektu veřejného sektoru, které jsou nezbytné pro rozhodnutí o právním sporu, správnosti zpochybněných výpočtů souvisejících s nárokovánými dávkami a vyplacení náhrady v případě sporu týkajícího se mzdy.

1.2 Existují pravidla, která vylučují některé skutečnosti z důkazního břemene? Ve kterých případech? Je možné i tak vyvrátit určité právní domněnky předložením důkazů?

Není-li možné určitou skutečnost prokázat, může soud uznat skutečnost, kterou má prokázat účastník řízení, jehož se tato nemožnost týká, za pravdivou, nemá-li pochybnosti ohledně její pravdivosti. Shrnutí skutkového stavu může soud uznat jako pravdivé v případě, že nemá pochybnosti o jeho pravdivosti, a pokud je potvrzen protistranou, je účastníky řízení předloženo shodně, protistrana je nepopře, třebaže ji soud vyzval, aby tak učinila, nebo pokud se má skutkový stav považovat podle tohoto zákona za nesporný. Skutečnosti, které soud pokládá za obecně známé, nebo o nichž oficiálně ví, vezme v úvahu i v případě, že se jich žádný z účastníků řízení nedovolává. Soud vezme v úvahu zákonné domněnky z úřední pravomoci, včetně okolností, jež je nutné podle zákona, nebo není-li prokázáno jinak, považovat za pravdivé. Například v rodinném právu existuje omezený počet nevratitelných domněnek a skutečností, které zákon neumožňuje vyvrátit.

1.3 Do jaké míry musí být soud přesvědčen o pravdivosti faktu, aby na něm založil rozsudek?

Maďarská pravidla občanskoprávního řízení nestanoví žádnou minimální míru jistoty soudu. Nestanoví-li zákon jinak, není soud omezen na použití konkrétních formálních pravidel, metod nebo důkazních prostředků a má možnost se dle vlastního uvážení spoléhat na důkazy předložené účastníky řízení nebo na jakékoli jiné důkazy vhodné ke zjištění skutkového stavu. To se však nevztahuje na zákonné domněnky ani na právní předpisy, které stanoví, že určité skutečnosti musí být považovány za pravdivé, pokud se neprokáže opak. Soud zjistí relevantní skutkový stav v dané věci porovnáním a posouzením – jednotlivě a společně – prohlášení a chování účastníků během řízení, jakož i důkazů, které vyplynou v průběhu soudního jednání, a ostatních údajů souvisejících s řízením, a to podle svého přesvědčení.

2 Provádění důkazů

Soud provádí dokazování, aby byly prokázány skutečnosti nezbytné pro rozhodnutí v daném sporu.

2.1 Provádí soud dokazování pouze na návrh účastníků nebo může soudce v některých případech provádět důkazy i z vlastního podnětu?

Není-li zákonem stanoveno jinak, musí relevantní skutečnosti v dané věci prokázat účastník, v jehož zájmu je, aby je soud považoval za pravdivé, a též účastník nese důsledky nepředložení důkazů nebo neprokázání takovéto skutečnosti. V občanskoprávním řízení může soud nařídít dokazování z úřední pravomoci, pokud to zákon připouští.

Ve správním řízení může soud nařídít dokazování z úřední pravomoci s ohledem na skutečnosti nebo důkazy k doložení okolností, jež je nutno vzít v úvahu z úřední pravomoci, je-li poukázáno na protiprávní jednání ohrožující nezletilého nebo osobu, která má nárok na dávky poskytované osobám se zdravotním postižením, nebo stanoví-li tak zákon.

2.2 Je-li návrhu účastníka na provedení důkazu vyhověno, co následuje?

Soud vyslechne svědky, získá znalecké posudky a v případě potřeby znalce rovněž vyslechne, provede se ohledání a držitel písemnosti, obrazových záznamů, zvukových záznamů a zvukových a obrazových záznamů nebo jiných věcných důkazů jsou vyzváni k jejich předložení.

2.3 Ve kterých případech může soud zamítnout návrh účastníka na provedení dokazování?

Soud není vázán návrhem na provedení důkazů, který předloží některý z účastníků řízení, ani svým rozhodnutím ohledně předložení důkazů. Soud může návrh na provedení důkazu odmítnout, pokud tento návrh nebyl podán podle ustanovení zákona CXXX z roku 2016 o občanském soudním řádu, nestanoví-li zákon jinak, nebo pokud strana, která je povinna zaplatit zálohu na náklady dokazování, svou povinnost nesplnila a zálohu neuhradila, třebaže byla vyzvána, aby tak učinila. Soud odmítne návrh na provedení důkazu nebo pozastaví dokazování, které již nařídil, není-li to nezbytné pro vynesení rozhodnutí v daném právním sporu.

2.4 Jaké existují druhy důkazních prostředků?

Důkazní prostředky zahrnují zejména výslech svědků, znalecké posudky, písemnosti, obrazové záznamy, zvukové záznamy, obrazové a zvukové záznamy a jiné věcné důkazy. Důkazní prostředky nelze připustit, je-li to vyloučeno zákonem, nebo jsou-li uloženy určité podmínky, ledaže jsou tyto podmínky splněny. Dokazování lze provést ohledáním. V průběhu řízení není možno akceptovat místopřísežná prohlášení.

2.5 Jaké jsou metody dokazování pomocí svědků a jak se liší od dokazování pomocí znalců? Jaká jsou pravidla pro předkládání písemných důkazů a znaleckých posudků?

Svědci a znalci v souladu se zásadou přímosti dokazování zpravidla vypovídají při soudním jednání. Chce-li účastník řízení doložit svá tvrzení písemnostmi, musí dotyčnou písemnost připojit ke svému návrhu, nebo ji předložit při soudním jednání. K písemnosti v cizím jazyce je třeba připojit alespoň prostý překlad písemnosti do maďarštiny. V případě pochybností ohledně správnosti nebo úplnosti přeloženého textu je nutné použít soudně ověřený překlad, není-li takový překlad předložen, soud k písemnosti nepřihlíží. Na žádost účastníka řízení, který důkazy předkládá, může soud protistraně uložit, aby předložila písemnost, kterou má k dispozici a kterou by byla podle pravidel občanského práva povinna každopádně poskytnout nebo předložit. Protistrana může mít

tuto povinnost zejména tehdy, byla-li písemnost vydána v zájmu účastníka řízení, který důkazy předkládá, nebo jestliže dokládá právní vztah týkající se této druhé strany, nebo pokud souvisí se soudním jednáním týkajícím se takového právního vztahu. Má-li písemnost v držení osoba, která se řízení neúčastní, zajistí soud zpřístupnění této písemnosti s použitím pravidel týkajících se ohledání. Je-li návrh na předložení důkazů podán některým z účastníků řízení, zajistí soud získání písemností nebo údajů, které má v držení soud, notář, jiný orgán veřejné správy, správní orgán či jiná organizace, pokud o poskytnutí této písemnosti nebo údajů nemůže požádat přímo účastník řízení. Není nutné získat originál písemnosti, pokud není třeba ji ověřit a účastník řízení předloží během soudního jednání soudně ověřenou nebo prostou kopii této písemnosti. Zaslání písemnosti lze odmítnout pouze tehdy, obsahuje-li utajované informace.

2.6 Mají některé způsoby dokazování větší důkazní sílu než jiné?

Zpravidla nikoli.

2.7 Jsou pro prokázání určitých skutečností povinné určité způsoby dokazování?

Obecně žádná taková povinnost neexistuje. Ve výjimečných případech, například v řízení o způsobilosti určité osoby k právům a právním úkonům, je soud povinen přizvat znalce v oboru psychiatrie k posouzení duševního stavu odpůrce.

2.8 Mají svědci ze zákona povinnost svědčit?

Ano, ale v některých případech mohou výpověď odepřít.

2.9 Ve kterých případech mohou svědci odmítnout vypovídat?

Právo odepřít výpověď mají:

příbuzní obou účastníků řízení,

osoba, která by svou výpověď o dané věci mohla obvinít sama sebe nebo příbuzného ze spáchání trestného činu,

osoba, která je povinna zachovávat mlčenlivost z titulu svého povolání a jejíž výpověď by znamenala porušení této mlčenlivosti, pokud ji dotčený účastník této povinnosti nezproští,

osoba, která je povinna zachovávat mlčenlivost o obchodním tajemství ve vztahu k záležitostem, v nichž by její výpověď znamenala porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost, ledaže se údaje, jichž se svědectví týká, nepovažují podle zákona o přístupnosti údajů obecného zájmu a údajů zpřístupněných z důvodu obecného zájmu za obchodní tajemství, nebo je-li předmětem řízení rozhodnutí o tom, zda jsou dané údaje v obecném zájmu nebo zda jsou zpřístupněny z důvodu obecného zájmu, mediátor/znalec v mediačních řízeních týkajících se daného sporu, poskytovatelé mediálního obsahu a osoby v pracovním nebo obdobném vztahu s těmito poskytovateli s ohledem na otázky, v nichž by jejich svědectví znamenalo odhalení totožnosti osoby, která jim tyto informace poskytla v souvislosti s jejich činností poskytovatele mediálního obsahu.

2.10 Může být osoba, která odmítne vypovídat jako svědek, sankcionována nebo přinucena podat svědectví?

Svědci, soudem ustanovení znalci, vlastníci písemnosti nebo předmětu, který je předmětem ohledání, a jiné osoby, jejichž účast při dokazování pokládá soud za nezbytnou (dále společně jen „příspěvatelé“), jsou povinni přispět k dokazování. Pokud příspěvatelem nesplní svou povinnost, aniž by předem požádal o omluvu z řádného důvodu, který je schopen doložit, nařídí soud příspěvateli úhradu vzniklých nákladů, může mu uložit pokutu, může příspěvateli nařídit, aby se povinně dostavil, může snížit odměnu příspěvatele a může informovat nadřízeného nebo zaměstnavatele příspěvatele o jeho nedostavení se k soudnímu jednání. Soud může použít více než jedno z těchto donucovacích opatření současně.

Donucovací opatření nelze uplatnit proti nezletilé osobě mladší čtrnácti let, její zákonný zástupce však může být požádán o úhradu vzniklých nákladů a může mu být uložena pokuta.

Pokud příspěvatelem splní svou povinnost nebo požádá o omluvu z řádného důvodu, který je schopen doložit, po uplatnění donucovacího opatření, soud rozhodnutí o uložení donucovacího opatření zruší.

Svědci mohou podat samostatný opravný prostředek proti rozhodnutí, které jim ukládá povinnost svědčit. Podáním opravného prostředku se výslech svědka pozastavuje. Je-li odepření výpovědi ze strany svědka zjevně neodůvodněné, může soud rozhodující o opravném prostředku uložit svědkovi pokutu a soud rozhodující o žalobě může svědkovi nařídit úhradu vzniklých nákladů.

2.11 Existují osoby, od nichž nelze vyžadovat svědectví?

Právního zástupce svědka nelze vyslechnout jako svědka, ledaže je fyzická osoba, kterou zastupuje, oprávněna zúčastnit se soudního řízení.

Určitou osobu nelze vyslechnout jako svědka, pokud vystupovala jako obhájce s ohledem na záležitost, o níž se dověděla jakožto obhájce, nebo není-li osvobozena od povinnosti zachovávat mlčenlivost s ohledem na utajované informace.

Nezletilou osobu mladší čtrnácti let lze vyslechnout jako svědka pouze tehdy, nelze-li důkazy, jež mají být prostřednictvím její výpovědi podle očekávání získány, poskytnout jinak.

2.12 Jaká je úloha soudce a účastníků při výslechu svědků? Za jakých podmínek lze svědka vyslechnout prostřednictvím videokonference nebo jiných technických prostředků?

Svědkové se dostaví na předvolání k soudnímu jednání, kde je zpravidla vyslechne předseda senátu nebo případně samosoudce.

Předseda senátu může účastníkovi, který výslech svědka navrhl, na jeho žádost povolit, aby svědka přímo vyslechl jako první, než může položit otázky protistraně, pokud o to požádala. V těchto případech mohou předseda senátu a ostatní členové senátu položit svědkovi otázky poté, co jej vyslechl účastník řízení.

3 Hodnocení důkazů

Soud zjistí relevantní skutkový stav v dané věci porovnáním a posouzením – jednotlivě a společně – prohlášení a chování účastníků během řízení, jakož i důkazů, které vyplynou v průběhu soudního jednání, a ostatních údajů souvisejících s řízením, a to podle svého přesvědčení.

3.1 Jestliže účastník získal důkaz nezákonným způsobem, existují omezení přípustnosti takového důkazu při rozhodování?

Důkazní prostředky nebo jejich oddělitelná část jsou nezákonné a v řízení je nelze použít, pokud

- byly získány nebo vytvořeny porušením nebo ohrožením práva určité osoby na život a fyzickou nedotknutelnost;
- byly vytvořeny jiným nezákonným způsobem;
- byly získány nezákonně;
- jejich předložení soudy by porušilo osobnostní práva.

Vyjma případu, kdy byly nezákonné důkazní prostředky získány nebo vytvořeny porušením nebo ohrožením práva určité osoby na život a fyzickou nedotknutelnost, je může soud výjimečně vzít v úvahu, přičemž náležitě přihlédne ke zvláštním okolnostem a rozsahu porušení práva, oprávněnému zájmu, který je porušením práva dotčen, dopadu nezákonného důkazu na zjištění skutečností, významu ostatních dostupných důkazů a všem ostatním okolnostem dané věci.

3.2 Jsem-li účastníkem řízení, bude moje tvrzení považováno za důkaz?

Prohlášení účastníka řízení se nepovažuje za důkaz, soud však posoudí tvrzení účastníků při zjišťování skutkového stavu v dané věci, jak je popsáno v odpovědi na otázku č. 3.

Poslední aktualizace: 15/01/2024

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.